

til at begynde at føre Krig med os! Nu skal jeg ikke glemme, at den højtærede Krigsminister sagde, forinden han udtalte dette, at det vilde selvfølgelig være en Hovedopgave for Regeringen ved Noter og Protester at søge at afværge Krigen, forinden den udbrød, men jeg frygter noget for, at denne Noteveksling og disse Protester vilde blive noget paavirkede af, at vi staa med denne Fæstning, som Regeringen har Tillid til. Jeg siger ikke, dette er Tilfældet, men jeg frygter derfor, og jeg tror ogsaa her at kunne tage Erfaringen noget til Hjælp. Dog skal jeg ikke komme videre ind herpaa, fordi jeg tror, at det er den Slags Erfaringer, som ikke gør Danmark Ære. Jeg vil dog gerne minde om, hvorledes det gik under Londonerkonferencen. Under Londonerkonferencen kom der et Mæglingsforslag, der gik ud paa en Grænselinie — jeg tror, det var Tønder-Flensborg. Men hvad gjorde vi ved dette Forslag? Vi nægtede at gaa ind derpaa. Og hvorfor nægtede vi det? Ja, det kan jeg naturligvis ikke sige; men jeg tror, det var noget i Betragtning af, at vi endnu stode med Dybbøl, og mente, at vi vare i Stand til der at afværge Ulykken. Jeg ser den højtærede Krigsminister ryste paa Hovedet, og jeg siger heller ikke, det var Grunden. Vist er det imidlertid, at vi ikke toge mod det Tilbud, der den Gang gjordes os. Og hvilken Skuffelse, hvilken Harme kom der ikke over det danske Folk, den Gang vi forlode Dannevirke i 1864? Hvorfor kom denne Skuffelse? Hvorfor kom denne Harme? Fordi der var skabt en Tillid ikke alene hos Regeringen og de ledende Mænd her i Landet, men ogsaa hos Befolkningen, til disse Værker. Man troede, at netop ved Dannevirke havde vi et Værn, der var i Stand til at afværge, at Fjenden trængte ind i Landet, og saa viste det sig, at vi endogsaa maatte gaa bort derfra uden Sværds slag. Nu skal jeg ikke være med til at beklage, at den Mand, der stod i Spidsen for vor Hær, gik bort uden Sværds slag. Jeg tror, det var klogt, militært klogt, at han gjorde det, thi ellers vilde vi maaske have tabt den halve Hær straks ved Dannevirke. Større Betydning havde denne Fæstning ikke. Det kunde dog imidlertid være, at det havde været godt for os, om han var bleven der, thi Fredsbetingelserne vare da maaske blevne bedre, end de bleve det senere. Det skal jeg imidlertid ikke udtale mig om; men vi kunde maaske deraf have lært at blive lidt fornuftigere. Jeg siger derfor, at jeg kan ikke andet end betragte alle disse Fæstningshistorier som noget for

Fædrelandet ulykkeligt. Og ser jeg hen paa, hvad vort Forsvarsvæsen har kostet os hele Aarhundredet fra først af, ser jeg jo, at det er blevet ved at stige Aar efter Aar, indtil vi nu staa med op til Halvdelen af vore Statsudgifter anvendte til vort Forsvarsvæsen. Spørger jeg saa, hvad Nytte har dette gjort? kan Fædrelandet være stolt af, at det har anvendt saa mange Penge hertil, og staa vi med Fædrelandet helt og uskadt? saa svarer jeg dertil: Nej, desværre! Vi kunne næsten ikke være bekendt at tænke paa dette. Først tabtes Norge, som jo hørte under Danmark, saa gik Hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg tabt, og nu staa vi igen og ødsle med Penge paa vort Forsvarsvæsen. Men da er det, vi frygte for, at det gaar endnu værre, og navnlig frygte vi, fordi man lader Jylland aaben. Dersom en Magt sætter sig fast i Jylland og Fyn, hvor er saa den naturlige Grænse? Tror man ikke, at han da slaar en Streg i Store Bælt og siger: Her er Grænsen? Og hvad ville vi saa gøre? Ville vi være i Stand til at afværge det? Jeg tror det ikke. Jeg ved godt, at man sætter sin Lid til Hjælp fra anden Side. Men jeg vil nu gerne spørge: Hvilken Begejstring var der ikke oppe i Foraaret for det lille Grækenland, den Gang det rejste sig mod Tyrkiet? Hvilken Begejstring var der ikke over hele Europa for det lille Grækenland, der saa resolut greb til Vaaben mod den store Kolos, mod „den syge Mand“, mod Tyrkiet? Ja, der var en saadan Begejstring, at man ikke var i Tvivl om, at Grækenland om ikke ved egen Hjælp, saa dog ved andres Hjælp, om ikke lang Tid vilde staa som Sejrherre, og at man vilde faa det Syn, at Tyrkiet ikke længere havde noget Herredømme i Europa. Man kunde fristes til at tro, at der var løvet Grækenland noget sikkert i saa Henseende, inden det begyndte, thi jeg tror ikke, det havde stillet sig saaledes, at Kongen egentlig imod sin Regering havde erklæret Krig, dersom han ikke havde været sikker paa, at han vilde faa Støtte udefra. Men hvorledes gik det det stakkels Grækenland, dette Land, for hvilket Begejstringen strømmede over i hele Europa? Det gik saadan, at det blev udmagret og udpint i endnu højere Grad end hidtil. Det ligger og sukker og har endnu ikke faaet Freden sluttet, uagtet det ligger udhungret dernede. Kunne vi ikke tage lidt Eksempel derfra? Er der ikke Grund for os til at tænke paa dette? Vi bo i et Land, hvor Befolkningen ude omkring trykkes af de store Skatter, trykkes af de